

- здійснення збору географічної інформації для створення просторової бази даних та розробки тематичних карт; організація процесу введення, зберігання та редагування просторово-координованих даних.

Таким чином, можливість застосування інформаційних технологій дає підстави стверджувати, що вирішальним чинником досягнення основних цілей інформатизації сучасної географічної освіти є її інформатизація. Ефективні системи інформатизації освіти можуть бути створені, якщо вони базуються на дослідженні видів діяльності, які здійснюються в системі освіти, і враховують як сучасний стан, так і можливі трансформації освіти у процесі її реформування, сучасний стан і перспективи розвитку галузі інформаційних технологій.

Викладання дисципліни «ГІТ в географії» у навчальному процесі студентів-географів, окрім надбання навичок роботи із сучасним програмним забезпеченням, дозволяє студентам систематизувати знання зі спеціальних дисциплін та отримати широке уявлення про їхнє застосування в практичній діяльності.

Впровадження циклу дисциплін геоінформаційного спрямування позитивно відображається на засвоєнні матеріалу з інших курсів, які оперують просторовим розподілом даних, адже виступає дієвим інструментом їх систематизації та аналізу.

Література

1. Костріков С.В. Практична геоінформатика для менеджменту охорони довкілля. Навчально-методичний посібник / С.В. Костріков, Б.Н. Воробйов – Харків : Вид-во ХНУ, 2003. – 103 с.
2. Світличний О.О. Основи геоінформатики: Навчальний посібник / О.О. Світличний, С.В. Плотницький. – Суми : Університетська книга, 2006. – 294 с.
3. Худякова І.Л. Аналіз зарубіжного досвіду професійної підготовки геоінформатиків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2008/97-84-28.pdf> / І.Л. Худякова // Видання ЧДУ ім. Петра Могили : Наукові праці. – Педагогіка. – Том № 97. – Вип. 84. – С. 131-135.

УДК 378.147.34

Устич Маріанна Василівна, магістр спеціальності
«Початкова освіта», Мукачівський державний університет
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Швардак М. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДИСКУСІЇ НА ЗАНЯТТЯХ У ВНЗ

Існує різноманітність техніки проведення дискусії, її початок, висновки, форми проведення тощо. Ефективність дискусії передбачає ретельну підготовку плану, уміння оперувати фактами, додатковими даними, діловитість, уміння виступати, здатність конструктивно мислити, створювати в аудиторії демократичну атмосферу. Дискусія корисна в освітньому процесі. Вона особливо доцільна при дослідженні відносин, цінностей, для підтримки або обміну ідей, при необхідності вирішити в групі яку-небудь проблему, для використання ресурсного потенціалу знань навчальної групи.

Першим і обов'язковим кроком на шляху до організації повноцінної дискусії є встановлення в аудиторії певної демократичної атмосфери. Важко чекати активної дискусії від студентів, які вважають, що їхню думку не сприймають серйозно, а також коли вони бояться видатися смішними в очах викладача, своїх товаришів, або не мають інтересу до предмета, що вивчається, або до того, що вивчають.

В організації дискусії дуже важливими є перші кроки. Для ініціації дискусії важливим є коротке вступне слово викладача. Він повинен ретельно продумати завдання дискусії, її можливий хід, варіанти, а головне – висновки, до яких слід підвести тих, хто навчається. Слід звернути особливу увагу на таке: чітко визначити і повідомити групу, чого ви хочете досягти в результаті дискусії, визначити завдання дискусії, час її проведення, визначити коло її учасників, підготувати питання для стимулювання учасників, відвести час для «розігріву», допомагати групі періодично підводити підсумки, узагальнювати висловлені

думки і вказувати на те, наскільки успішно просувається полеміка. Необхідно утримувати дискусію в потрібних рамках, щоб не відволікатися від теми, стежити за тим, щоб основні пункти були обговорені і були пов'язані з матеріалом, що вивчався. Слід прагнути залучити до дискусії всіх, але треба поважати й тих, які мовчать.

Як правило, дискусія не передбачає виставлення оцінок або ухвалення яких-небудь рішень. Її основна мета – навчити студентів логічно викладати свої думки, доказово відстоювати свій погляд, у відвертому спорі обґрунтовувати істинність своїх думок. Перед початком дискусії необхідно орієнтувати студентів на дотримання правил її проведення. Важливо, щоб ці правила були, мовби виробленими самими студентами, щоб вони з великим розумінням ставилися до потреби їх дотримуватися.

Серед цих *правил* можуть бути такі:

- слухати промовця;
- говорити поодиноці, не допускати, щоб говорили кілька осіб одночасно;
- не перебивати того, хто говорить;
- підносити руку, якщо хтось хоче виступити;
- не перетворювати свою незгоду з висловлюваними ідеями на заперечення промовця.

В якості об'єкту дискусії можуть виступати не тільки спеціально сформульовані проблеми, а й випадки з професійної діяльності.

Дещо по-іншому будується навчальна дискусія з певної теми курсу у вищій школі серед студентської аудиторії. Викладач повинен підсумувати центральне питання, відповісти на запитання, які залишилися без відповіді. Викладач наголошує на тому, що слід підкреслити, а що залишити поза увагою. Висновки дискусії повинні підтверджувати (або принаймні, відображати) основні положення теми, що виносилася на обговорення. Для сприяння робочій атмосфері викладач повинен подякувати студентам за проведену роботу.

При проведенні дискусії, як і інших форм групової роботи, вирішальне значення має розташування учасників. Наведемо декілька варіантів, де С - студент, В - викладач або ведучий.

Варіант А. "Офіційна аудиторія" (публічний виступ, традиційне розташування парт у студентській аудиторії). Таке розташування підходить для розпоряджень або для повідомлення інформації. Викладач стоїть обличчям до студентів, котрі записують повідомлення. Таке розташування дозволяє розмістити велику кількість людей. Проте варто пам'ятати, що велика кількість учасників ускладнює комунікацію з ведучим. Найбільший контакт встановлюється зі студентами, які сидять посередині перших двох рядів, найменший з тими, що сидять по краях першого і останнього рядів.

Варіант Б. "Поділ на підгрупи". Збільшується ймовірність, що студенти обмінюватимуться між собою думками у підгрупах, і що кожна підгрупа спілкуватиметься з викладачем.

Варіант В. "Круглий стіл". Він дозволяє "об'єднати" людей і тим самим уникнути поділу на підгрупи. Збільшується ймовірність того, що студенти спілкуватимуться між собою і з викладачем (ведучим). При такому варіанті дещо стримуватиметься активність студентів, що сидять поруч з викладачем, в той час, як сором'язливі студенти, які сидять напроти, активізуються. В цілому роль ведучого дещо нейтралізується.

Варіант Г. "Трикутник". Студенти бачать один одного і можуть легко спілкуватися між собою. Позиція викладача у даному випадку відповідає позиції "лідера". Таке розташування дозволяє зібрати велику кількість учасників дискусії, більше ніж "круглий стіл", і в той же час посилити керівну роль викладача.

Варіант Д. "Обличчя в обличчя". Учасники протистоять один одному у дискусії, відстоюючи протилежні погляди. Така структура мало допомагає комунікації, закликаючи сторони швидше до конфронтації ніж до обміну думками. Її дотримуються найчастіше при двосторонніх переговорах, коли керівники (ведучі) розмішуються в центрі кожної делегації.

Мистецтво вести дискусію допомагає у правильному визначенні кола питань. Викладач доповнює відповідь студента додатковими питаннями, які допомагають активізувати мислення всіх учасників дискусії.

УДК 371.134

Феллег Анжеліка Ласлівна, магістр спеціальності
«Початкова освіта», Мукачівський державний університет
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Швардак М. В.

КЕЙС ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сьогодні найважливішим завданням освіти в Україні є підготовка освіченої, творчої особистості. У зв'язку з цим, змінюється роль учителя. Серед сучасних і активних методів навчання особливе місце в професійній освіті відведено кейс-методу. Побудова кейсів базується на реальних фактичних матеріалах або ситуаціях. Важливість кейс-методу обумовлена тим, що він відображає не лише практичну проблему, а й мобілізує комплекс знань, який необхідно використати при її вирішенні, а також поєднує навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що, безумовно, свідчить про ефективність реалізації сучасних завдань системи освіти.

Насамперед з'ясуємо, що ж вкладається в сутність понять «кейс» та «кейс-метод».

У перекладі з англійської, кейс – це випадок, а кейс-метод – повчальний випадок.

З методичної точки зору, кейс – це спеціально підготовлений навчальний матеріал, що містить структурований опис ситуації, яка запозичена з реальної практики. Кейс являє собою опис реальної ситуації або події, які реально відбулися в тій чи іншій галузі та описані автором для того, щоб спровокувати дискусію в навчальній аудиторії, стимулювати студентів до детального аналізу, продуктивного обговорення й прийняття рішення.

Кейс-метод – це детальний і глибокий опис реальної ситуації, який характеризується тим, що передбачає пошук відповіді на проблемні питання і спрямований не на отримання готових знань, а на створення нових знань, формування практичних навичок та розвиток системи цінностей учнів/студентів, життєвих настанов, своєрідного професійного світовідчуття й світоперетворення, що передбачає співтворчість учня/студента і вчителя/викладача.

Мета кейсів – детальний аналіз, а не оцінювання (особливо, завчасне оцінювання). Ціллю їх є не презентація специфічних «правильних шляхів», а допомога у набутті навичок аналізу. Разом з удосконаленням аналітичних навичок, метод ситуаційних вправ стимулює розвиток проникливості, є формою перевірки знань, розвиває здатність відокремлювати важливе від тривіального, виховує почуття відповідальності в процесі навчання.

Кейси пов'язані з ситуаціями, які виникають у реальному житті і практичне вирішення яких є необхідним. Вибір кращого рішення в контексті поставленої проблеми відбувається через аналіз ситуації та оцінку вироблених альтернатив.

Аналіз ситуації передбачає застосування різноманітних видів аналітичної діяльності. Чим багатший арсенал аналітичних методів, вважають дослідники, тим успішніший процес використання кейс-методу.

Кейс-метод дозволяє формувати компетентності та успішно вирішувати наступні завдання:

- оволодіти навичками та прийомами всебічного аналізу ситуації зі сфери професійної діяльності, що допомагає у вирішенні аналогічних проблем, що виникатимуть у реальній практичній діяльності;
- формувати проблемно-розв'язувальні уміння, які виробляються в процесі моделювання власних дій у проблемній ситуації, що дає змогу студентам перевірити власні

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>